

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

El-Raye Gazetesi

Ukrayna Savaşına Türkiye Nereden Bakıyor?

Mahmut Kar'ın Kaleminden

24 Şubat 2022 tarihinde Rusya Ukrayna'ya bir işgal hareketi başlattı. ABD ve Batılı ülkelerin tamamı bu işgal karşısında Rusya'yı siyasi ve ekonomik bazı yaptırımlar ile tehdit ettiler. Rusya, Ukrayna topraklarında beklemediği bir direnç ile karşılaşınca yaptırım tehditleri daha da arttı. Öyle ki önce Rusya'nın yanında olduğunu söyleyen Çin bile pozisyonunu yeniden değerlendirmeye aldı. Türkiye'nin takındığı tavır ise ne Rusya ne de Ukrayna'dan yana oldu. Türkiye **"biz ne Rusya'dan ne de Ukrayna'dan vazgeçeriz"** mealinde bir açıklama yaptı. ABD ve Batılı ülkeler açıkça Ukrayna'ya destek açıklaması yapıp Rusya'ya ekonomik ve siyasi yaptırımlar uygularken NATO üyesi Türkiye'nin iki ülke (Rusya-Ukrayna) arasında kalmasının farklı ve özel bir sebebi olmalı? Türkiye'nin duruma tarafsız kalması kendisi ve Rusya ile mi alakalı yoksa daha başka bir neden mi var değerlendireceğim ancak önce Batı'nın bu savaşa verdiği somut tepkileri inceleyelim:

ABD Başkanı Joe Biden, Rusya'nın Ukrayna'ya askeri hareketi başlatması hakkında, **"Bu saldırının getireceği ölüm ve yıkımın tek sorumlusu Rusya'dır. ABD ve müttefikleri birlik ve kararlılıkla karşılık verecektir"** dedi. İngiltere Başbakanı Boris Johnson, **"Putin, Ukrayna'ya yönelik bu sebepsiz saldırıyı başlatarak kan dökme ve yıkım yolunu seçti"** dedi. Yani ABD ve İngiltere Rusya'ya bunun bedelini ödeyeceksin imasında bulundular. Yine Fransa Cumhurbaşkanı, Almanya Başbakanı ve diğer Avrupa ülkeleri sırayla Rusya'yı kınayan açıklamalar yaptılar. BMGK üyelerinin çoğu Rusya'yı kınama kararını imzaladı ama bu karar Rusya'nın vetosu sebebiyle konseyden geçmedi. Bütün bu ülkelerin Rusya karşıtı açıklamaları devam derken Türkiye hala daha Rusya'ya karşı net ve açık bir kınama açıklaması yapmamıştı. Hatta ve hatta Avrupa Konseyi'nde Rusya aleyhinde alınan (Rusya'nın Konseyden çıkarılmasını isteyen) kararda çekimser oy kullandı. Türkiye Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu bu tutumu, "biz Rus vatandaşların haklarını düşündük" diyerek savundu. Bazı Rusça kaynaklarda, Moskova'nın Türkiye'ye baskı yapması sonucu Rus tanklarına ciddi zarar veren Bayraktar SİHA'larının yeni partisini Türkiye'nin Ukrayna'ya vermekten vazgeçtiği yazıldı. Bu doğruysa ABD ve AB'nin Rusya'ya yaptırım uyguladığı bir savaş ortamında Türkiye'nin Ukrayna'ya yaptırım yapması arada kaldığının göstergesidir. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sebebiyle karşı karşıya kaldığı yaptırımlardan bazıları şunlar:

- Amerika ve Avrupa Birliği, Rusya Merkez Bankası'nın rezerv ve varlıklarını kullanımına yasak koydu. Bu Rusya'nın 640 milyar dolar rezervini kullanamayacağı demek.
- ABD ve Avrupa ülkeleri, Rus bankalarının uluslararası para transferi sağlayan SWIFT sisteminden çıkarılması yönünde çalışmalar başlattı.
- AB, Ukrayna'ya 500 milyon Euro'luk askeri yardım bütçesini onayladı.
- İsviçre ve tüm Avrupa Birliği ülkeleri oligarklar, gazeteciler, hükümet ve ordu yetkililerinden oluşan Rus vatandaşlara ekonomik ve siyasi yaptırım kararı aldılar.
- NATO Ukrayna'ya savunma desteği vereceğini açıkladı.

Bu ve bunun gibi daha başka yaptırımlar ile ABD ve AB, Rusya'ya karşı çok net ve açık bir tavır alırken Türkiye'nin arada kalması çok normal gözüküyor. Zira Türkiye yönünü Batıya dönmüş bir ülke. Doğu ile yani Rusya ve Çin ile ticari ilişkilerinin varlığı siyasi olarak Türkiye'nin Batı'dan yüz çevireceği, Batıyı karşısına alacağı anlamına gelmez. Bu sebeple Türkiye'nin Rusya'yı karşısına almaması sadece Türkiye'nin Rusya'dan aldığı doğalgaz ile açıklanamaz. Yine Türkiye'nin Rusya'ya gıda ve diğer ürünlerde yaptığı ihracat ile de açıklanamaz. Çünkü AB üyesi ülkelerin birçoğu aynen Türkiye gibi Rusya'dan gaz alımı yapıyorlar, Kuzey Akım Projesinin akamete uğramasını bile göze almış olmalı. Rusya ile ticari ilişkileri diğer Avrupa ülkelerinden daha fazla olan Almanya bile Rusya'ya karşı net tavır aldı. Dolayısıyla Türkiye'nin ABD ve AB ile aynı netlikte Rusya karşısında durmamasının sebebi sadece doğalgaz ve ticari ilişkiler ile açıklanamaz. Türkiye ekonomisi ciddi kriz içinde ve bu krizden çıkış için Türkiye'nin ekonomik ve siyasi istikrara ihtiyacı var, bu sebeple de Rusya ile ipleri koparmak istemiyor. Ama daha önemli başka bir gerekçe olmalı: Burada iki şey ile Türkiye'nin bu tarafsızlığını açıklayabiliriz: Birincisi siyasi gerekçe ve Suriye ile ilgili. Türkiye Ukrayna savaşında Rusya'ya karşı tavır adlığında Suriye'de Ruslardan bir karşılık görebilir ve bu Türkiye iç siyasetinde krize ve kaosa neden olabilir. İkincisi ise bu savaş sonrasında siyasi masa kurulduğunda Rusya ile Ukrayna arasında arabulucu olacak ülke Türkiye olabilir ve Türkiye'nin bu masada Amerikan menfaatleri için söz alacağı kesin. Bir diğer üçüncü mesele ise turizm ile ilgili... Türkiye Rusya'dan gelecek turistlerden 35-40 milyar dolar gelir bekliyor ve bunu gözardı edemiyor. Çünkü Rusya ile daha önce yaşanan jet krizinde Rusya Türkiye'ye turist göndermedi.

Türkiye, Ukrayna'yı destekleyen açıklamalarında ABD Başkanı Biden'in samimi olmadığını çok iyi biliyor. Zira Ukrayna'yı kışkırtan ve Rusya'yı savaşa çeken ABD'nin kendisi.. ABD'nin Rusya'yı bataklığa sürükleyen bu sinsî planında Avrupa da Rusya karar zarar gören taraf olacak. Zira Avrupa NATO'ya üye ülkelerden oluştuğu için Ukrayna konusunda somut askeri bir adım atamayacak ve doğusu Ruslar tarafından bombalanırken çaresizce ABD'nin Batı ittifakındaki liderliğine mahkum kalacak. ABD bütün bu süreçte Avrupa ülkelerini de yanına alarak Rusya'yı her yönden sıkıştırarak adeta Kiev'de boğmaya çalışacak. Her savaşın sonunda olduğu gibi Ukrayna savaşının sonunda kurulacak siyasi masada yine ABD eli en sağlam taraf olacak. O masada Türkiye muhakkak olacaktır ama kendisini değil ABD'yi temsilen... ABD bu sebeple taraflar arasında Türkiye'nin nötr kalmasına ses çıkarmıyor bir tepki göstermiyor. Türkiye'nin Rusya'ya karşı net tavır almamasını ABD çok da önemsemiyor diyebiliriz.

Özetle Hilafet'in bakiyesi olan Türkiye stratejik konumu, askeri gücü ve tarihsel geçmişi ile bu bölgede belirleyici, söz sahibi, karar verici bir ülke olması gerekirken dengeleyici rol üstleniyor. Doğusunda yayılmacı bir politika ile Kırım ve Ukrayna'yı işgal eden Rusya, batısında 100 yıldır Ortadoğu ve Afrika'yı sömüren Avrupa ve Amerika. Dolayısıyla Türkiye, Ukrayna savaşına Türkiye'den değil Batı'dan, ta Amerika'dan bakıyor.

Kaynak: [El-Raye Gazetesi - 381. Sayı - 09/03/2022](#)